N:o 14/1931.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 14/1931 i anledning av landstingsmannen O. N. Lifvendahls m.fl:s petition (N:o 11/1931) om antagande av lag angående jaktpass.

Sedan landstingets stora utskott uti betänkande av den 26 februari 1931 utlåtit sig över rubricerade petition och lagutskottets däröver avgivna tidigare betänkande N:o 11/1931, har landstinget vid ärendets andra behandling beslutat inbegära nytt utlåtande av lagutskottet samt tillika förordnat, att lagutskottet, enär lagförslaget ansågs bristfälligt förberett, skulle inhämta landskapsnämndens yttrande i anledning av detsamma. I anledning härav och sedan landskapsnämnden på lagutskottets anhållan avgivit det äskade utlåtandet, till vilket bifogats ett av landskapets forstmästare avgivet yttrande, får lagutskottet såsom slutligt utlåtande framhålla följande:

§ 1. Landskapsnämnden har framställt anmärkning om, att huvudstadgandet - som fastslår skyldigheten att lösa jaktpass - och undantagen från regeln sammanförts i denna paragraf, och uttalat önskemålet, att bestämmelserna ifråga måtte uppdelas på tvenne paragrafer. Anmärkningen är enligt utskottets uppfattning berättigad, varför utskottet i sitt nya betänkande också föreslagit, att paragrafen skall uppdelas i tvenne paragrafer.

Uti mom. 1 i stora utskottets förslag (numera § 1) återfinnas orden "lovgivna marker". Landskapsnämnden har i anledning av desamma föranletts till följande kritik: "Uti paragrafens inledning återfinnas orden "lovgivna marker". Då ingen jakt får bedrivas på andra än dylika, har landskapsnämnden stannat i tveksamhet om vad med dessa ords införande i lagen avses. Om jakt äger rum på i c k e lovgiven mark, kommer det sakförhållande att inträda, att den med jaktpass försedda, som utan lov bedriver jakt på annans mark, jämlikt stadgandet i §§ 6 och 7 kan råka ut för svårare straffpåföljder än den, som under enahanda omständigheter förvägrats jaktpass. Ett dylikt avsteg från principen om allas likhet inför lagen kommer säkerligen att föranleda till lagens förkastande av Presidenten".

Landskapsnämnden har enligt utskottets uppfattning likväl icke tänkt den påbörjade tanken till slut. Den med jaktpass försedda kommer nämli-

gen alls icke i sämre läge än den, som jagat utan jaktpass, såsom landskapsnämnden synes vilja påstå. Tvärtom. Den med jaktpass försedda, som beträdes med jakt på olovlig mark, får böta endast för olovlig jakt målsägandebrott - under det att den, som jagat utan jaktpass, får böta såväl för sagda brott som för det under allmänt åtal lydande brottet bedrivande av jakt utan jaktpass. Om de påtalade orden utelämnas blir förhållandet alldeles detsamma. Under sådana omständigheter kunna de kvarstå, enär de hos menige man, som icke känner regeln "innocentia iuris nocet", utan tvivel äro ägnade att inskärpa, att jakt endast får äga rum å lovgiven mark. Ifall orden saknas, kan lekmannen lätt få den uppfattningen, att jaktpasset berättigar till jakt var som hälst.

§ 2. Lagutskottet har i sitt förra betänkande förordat, att person, som med äganderätt eller stadgad åborätt besitter minst 25 hektar jord, skall vara befriad från skyldigheten att lösa jaktpass. Samma förmån skulle enligt det tidigare betänkandet tillkomma den, som är i skärgården stadigvarande bosatt eller som är bosatt å "mot skärgården liggande strand". Emot sist sagda uttryck har landskapsnämnden emellertid gjort följande anmärkningar: "Sista momentet i denna paragraf inrymmer enahanda rätt som tillkommer jordägare, åt dem, som äro stadigt bosatta i skärgården eller å m o t s k ä r g å r d e n l i g g a n d e s t r a för så vitt det gäller jakt å sjöfågel eller säl ute på havet.

Stadgandet saknar en närmare definition å vad med uttrycket "emot skärgården liggande strand" avses. Motiveringen innehåller däremot upplysningen, att härmed i c k e avses exempelvis stränderna vid Kvarnbo eller Ämnäs vikarna. Förmodligen hava utskotten härmed åsyftat de stränder, som kanta Lumparen och dess vikar, måhända även stränderna vid Vandö, Orrfjärd, Ivarskärsfjärd, Bergö fjärd m.fl. dylika inlöpande fjärdar, men däremot knappast de vikar, som från norrhavet skjuta in i fasta Åland, såsom Geta Djupviken, Kasviken, Yttre verkviken, Bertbyvik, Långbergsöda vik m.fl. dylika vikar med sin rätt talrika bosättning.

Landskapsnämnden finner detta stadgande, så svävande formulerat som det är, omöjligt kunna tillåtas att i lagen inflyta, då detsamma uppenbart komme att giva upphov till otaliga rättskonflikter. Under förutsättning att landskapsnämnden riktigt i det ovananförda tolkat

motionärernas och utskottens avsikt och sålunda inbyggarna i de norra vikarna avsetts skola befrias från skyldigheten att lösa jaktpass, så måste i konsekvens härmed även befolkningen vid de södra och västra vikarna tillerkännas samma förmån. Eftersom staden Mariehamn har en del av sin bosättning förlagd bl.a. till stranden av Sviby vik, så komme otvivelaktigt åtminstone inbyggarna i de längs västra hamnen liggande gårdarna att komma i åtnjutande av förmånen att ej behöva lösa jaktpass för jakt å sjöfågel. Under förutsättning att även Slemmern och dess ledsund böra betraktas såsom mot skärgården liggande strand, så följde samma rätt för bosättningen vid östra hamnen och endast mitten av staden bleve eventuellt betagen denna förmån. De anförda exemplen visa tydligt på, vilken förvirring på jurisdiktionens område ett dylikt stadgande i lagen komme att medföra, och synes stadgandet därför antingen böra utgå eller också kompletteras med noggranna anvisningar om vad med det ifrågavarande uttrycket rätteligen bör förstås." Som landstinget nogsamt torde kunna inse, skulle en domstol, som är mån om sitt anseende, icke kunna frikänna en gårdsägare från Mariehamn, ifall han åtalades för jakt utom tomtområdet utan jaktpass, men medgivas måste likväl, att uttrycket "mot skärgården liggande strand", icke är lyckligt funnet. Landskapsnämnden, som väl synes hava insett, vart utskotten syftat, har icke heller kunnat sätta ett bättre uttryck i stället. Utskottet har därför beslutat föreslå, att skärgårdsborna icke skola försättas i annat och bättre läge än innevånarna på fasta Åland beträffande den allmänna skyldigheten att lösa jaktpass och strukit undantagsstadgandet beträffande dem. Detta har utskottet ansett sig kunna göra jämväl på den grund, att de skärgårdsbor, som för sin näring eller utkomst idka jakt å sjöfågel, i de flesta fall äro ägare eller innehavare av jord, men i anseende till de små förhållandena i skärgården har utskottet, dock efter omröstning med 3 mot 2, nödgats frångå den även av landskapsnämnden förordade minimiarealen för befrielse från skyldigheten att lösa jaktpass. Dessutom har utskottet, såsom nedan under § 4 (tidigare § 3) skall närmare framhållas, föreslagit, att avgiften för jaktpasset kan av landskapsnämnden fastställas beroende på omständigheterna i det särskilda fallet.

Uti sitt utlåtande har landskapsnämnden även anmärkt, att säljakt i havet i stöd av § 6 i landskapslagen angående jakt är tillåten för en-

var av rikets inbyggare, oavsett om han äger jaktpass eller ej. Då anmärkningen är fullt berättigad, har härav betingad uteslutning företagits.

§ 3. (tidigare § 2) I sitt utlåtande säger landskapsnämnden beträffande denna paragraf följande: "Uti detta lagrum föreskrives att ansökan om jaktpass skall åtföljas av bl.a. rekommendation av en statens eller landskapets tjänsteman eller ock på annat sätt förordas. Det är omöjligt för landskapsnämnden att inse vad med uttrycket statens tjänsteman avses. Dess form ger vid handen, att en rekommendation, avgiven av exempelvis en postexpeditör, en telegraftjänsteman, en tullförvaltare eller en befattningshavare vid sjöbevakningen, skall tillmätas vitsord alldeles oavsett att de utgivits uti en angelägenhet, som faller helt på sidan om vederbörandes tjänsteverksamhet. Stadgandet är överraskande på grund av att dess motsvarighet saknas uti finländsk förvaltningsrätt, eftersom härmed avses att intyget, som uppenbart ej kan givas å tjänstens vägnar, likafullt skall tillmätas vitsord. Enligt landskapsnämndens förmenande torde uttrycket "statens eller landskapets tjänsteman" böra utbytas mot länsman, alldenstund av länsman och kommunalnämndsordförande utfärdade bevis på dessas resp. områden äga publica fides; självfallet närmast av orsak, att dessa befattningshavare på grund av sin tjänsteställning presumeras stå i så nära förhållande till befolkningen att de om densamma äga tillförlitlig kännedom. Benämningen "kronolänsman" är redan från självstyrelsens början utmönstrad ut landskapets lagstiftning - delvis även ur rikets på grund av den ändrade statsformen - och återfinnes exempelvis ej i den förordning om landskapets övertagande av polisvården, som inom en nära framtid kommer att utfärdas.

Det torde böra betraktas såsom mycket anmärkningsvärt att varken motionärerna eller någotdera av utskotten upptagit den bestämmelse uti det första förslaget till jaktpasslag, som stadgar om att jaktpassökande skall samtidigt styrka sin rätt att å visst område utöva jakt. En dylik bestämmelse utgör det tänkbarast kraftiga skydd för jordägarens och jakträttsinnehavarens rätt att icke obehörigen beskattas på ett villebråd, som han å sitt område uppdragit, och det medförde även den synnerligt betydelsefulla förmånen för jordbrukaren, att hans rätt till oförkränkt utnyttjande av sin jaktmark ex officio komme, utan hans

eget åtgörande, att bevakas av polismyndigheterna eller för jaktvården anställda tjänstemän, eftersom dessa vid granskning av jaktpasset omedelbart finge klart för sig, huruvida den jagande befinner sig på tillåtet område, samt, om så befinnes ej vara fallet, å tjänstens vägnar äger åtala honom härför. Genom ett dylikt stadgande skulle uppenbart den olovliga jakt, som uti en mycket stor utsträckning bedrives i landskapet av halvvuxna ynglingar och andra jakträtt saknande personer komma att lida ett svårt avbräck. En sådan bestämmelse skulle under inga omständigheter falla sig besvärlig för andra än för just dessa element, om ock nöjesjägare härav komme att få vidkännas ett visst omak; vilken omständighet landskapsnämnden emellertid anser böra kunna upptagas med jämnmod. Då emellertid Ålands jordbrukare, vilka ju bilda den övervägande majoriteten i landstinget, ej synas sätta något värde på den gratishjälp, som ett dylikt stadgande skulle medföra ifråga om tryggande av deras rätt att oförkränkta utnyttja sina fastigheter, så behöver landskapsnämnden ej vidare uppehålla sig härvid."

Givetvis bör den, som ansöker om jaktpass, styrka vissa uppgivna omständigheter angående sin person. Petitionärerna - rätteligen motionärerna - och utskotten hava ansett, att ändamålet med jaktpasset är att styrka, att sökanden överhuvudtaget kan tillåtas att röra sig på jaktstigen. Landskapsnämnden synes därutöver önska, att vederbörande styrker sig vara innehavare av jakträtt till visst område.

Utskotten hava för styrkande av den personliga tillförlitligheten tänkt sig rekommendation av statens eller landskapets tjänsteman eller/tvenne av trovärdiga personer, men landskapsnämnden synes anse, att rekommendation av statstjänsteman är otillförlitlig och att privata rekom - mendationer alls icke kunna ifrågakomma. Stadgandet har betecknats såsom överraskande på grund av att dess motsvarighet skulle saknas i finländsk förvaltningsrätt. Skulle utskottet icke känna till, att landskapsnämnden har att tillgå ortens ogensägligast älsta och mest erfarna jurister, skulle utskottet nödgas anse, att landskapsnämnden blottat innocentia iuris. Men då utskottet vet, att all tillgänglig sakkunskap är i landskapsnämnden företrädd, nödgas utskottet tro, att landskapsnämnden med sitt nyssnämnda kategoriska uttalande velat dupera utskottet. Emellertid råkar utskottet känna till stadgandet i § 2

i förordningen den 22 november 1918 om skjutvapen, vari säges: "Var, som önskar erhålla tillstånd till anskaffande, innehavande och bärande av skjutvapen och skjutförnödenheter, ingive skriftlig ansökan ..... och bilägge ansökningen av statens tjänsteman eller av tvenne kända och tillförlitliga personer för ändamålet avgiven skriftlig rekommendation." Stadgandet är sålunda icke så alldeles främmande uti finländsk förvaltningsrätt, som landskapsnämnden velat göra gällande. Emellertid har utskottet, utan avseende härå, gått med på landskapsnämndens förslag, att endast rekommendation av länsman eller kommunalnämndsordförande - för stadsbo av notarius publicus - skall beaktas såsom nödig rekommendation.

För övrigt bygger motionsförslaget alls icke på den principen, att person, som vill utverka för sig jaktpass, skall styrka sin rätt att å visst område utöva jakt, utan, såsom sades, å den principen, att vederbörande skall styrka, att han överhuvudtaget kan tillåtas att idka jakt. Skulle landskapsnämndens ovanuttalade princip vinna gehör, bleve följden den, att särskilt jaktpass måste utverkas för varje särskilt jaktområde. Tillämpad på rätten att bära skjutvapen skulle sagda princip innebära, att envar, som önskar anskaffa eller bära skjutvapen, måste styrka, icke blott att han överhuvudtaget kunde anförtros ett vapen, utan även att han ägde eller disponerade en skjutbana, på vilken han kunde skjuta, eller annars ägde rättighet att rikta detsamma mot någon eller något. Principen skulle vidare hava till följd, att sökande, som ej är jordägare, måste binda sig vid jaktvårdskontrakt, innan jaktpass erhållits, och, ifall sådant förvägrats honom, likväl å sin sida uppfylla kontraktet.

Genom sistsagda villkorsbestämmelse har landskapsnämnden vidare tänkt sig, att polismyndighet eller vid jaktvården anställd person ex officio kunde utföra åtal för olovlig jakt å annans mark. Olovlig jakt är emellertid enligt gällande strafflag målsägandebrott och underlyder icke allmänt åtal. I nämnda avseende saknar landstinget lagstiftningskompetens.

§ 4. (tidigare § 3) Vid närmare begrundande finner utskottet, att de tidigare föreslagna avgifterna för jaktpass äro för låga, särskilt vad beträffar den av stora utskottet föreslagna avgiften. Föreslagna

10 mark för ett pass, vars giltighetstid är tre år, motsvarar icke, såsom landskapsnämnden framhåller, ens värdet av en orre, en hare eller en ejder. I anseende till sökandenas olika samhällsställning, ekonomiska resurser och ändamålet med jaktpasset synes också olika avgifter vara betingade. Utskottet har därför med frångående av tidigare förslag föreslagit, att lägsta avgiften skall utgöra 30 mark och högsta 150 mark enligt landskapsnämndens prövning i varje enskilt fall. I anseende till passets långa giltighetstid torde avgiften icke vara betungande.

Såsom slutomdöme över motionärernas förslag har landskapsnämnden uttalat, att förslaget "oavsett de ändringar, som av utskotten däri föreslagits, ej är tillräckligt genomtänkt, och utarbetat för att såsom landskapslag rimligtvis av landstinget kunna antagas, varför landskapsnämnden nödgas föreslå, att motionen för denna gång måtte förkastas och genom landstingets åtgärd ett mera genomtänkt och vårdat lagförslag uppgöres." Måhända kan ärendet vinna på en ytterligare beredning i landskapsnämnden, men då behovet av en lag om jaktpass förefaller att vara nog så trängande, synes landskapet åtminstone tillsvidare vara betjänt av den föreslagna lagen med de ändringar och tillägg, som ovan berörts. Utskottet får därför vördsammast föreslå,

att landstinget ville antaga nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående skyldighet att lösa jaktpass för jakt inom landskapet Åland.

"I den ordning gällande landstingsordning föreskriver har Ålands landsting antagit nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående skyldighet att lösa jaktpass för jakt inom landskapet Åland:

§ 1.

Envar, som önskar bedriva jakt å lovgivna marker inom landskapet Åland, vare pliktig att hos landskapsnämnden utverka jaktpass för sig.

§ 2.

Från ovannämnda skyldighet befrias dock den, som med äganderätt eller stadgad åborätt besitter fastighet eller jordområde, för så vitt han allenast å fastigheten eller området bedriver jakt.

§ 3.

Ansökan om jaktpass inlämnas eller insändes med posten till land-

skapsnämnden och bör åtföljas av vederbörande länsmans, kommunalnämndsordförandes eller notarius publicus' för ändamålet avgivna skriftliga rekommendation jämte uppgift på sökandens ålder.

Här nämnd ansökan kan även inlämnas till vederbörande länsman, som äger insända densamma till landskapsnämnden.

§ 4.

Jaktpass utgives på en tid av högst tre år samt bör innehålla innehavarens namn, yrke eller titel och boningsort.

Avgiften för jaktpass är minst 30 och högst 150 mark, beroende på landskapsnämndens prövning för varje särskilt fall.

§ 5.

Över utfärdade jaktpass skall å landskapsnämnden föras förteckning, ur vilken envar, som därom anhåller, äger mot stadgad avgift erhålla utdrag.

§ 6.

Jaktpass skall av den jagande ovillkorligen medhavas och för jakträttsinnehavare, polismyndighet eller för jaktvården anställd person vid anfordran uppvisas.

§ 7.

Var, som, ehuru därtill skyldig, utan att innehava behörigt jaktpass, bedriver jakt inom landskapet eller vid anfordran vägrar att uppvisa detsamma för jakträttsinnehavare, polismyndighet eller jaktvårdare, straffes med högst femtio dagsböter.

§ 8.

Utgivet jaktpass kan av landskapsnämnden på av densamma bestämd tid återkallas, om innehavaren av passet blivit fälld för brott emot landskapslagen om jakt eller brutit emot stadgandena i § 6 i denna lag.

§ 9.

De belopp, som för utgivna jaktpass inflyta, skola av landskapsnämnden anslås för befrämjande av jaktvården inom landskapet."

Mariehamn den 16 december 1931.

På lagutskottets vägnar:

Robert Rosenblad.

När-

varande i utskottet vid ärendets behandling: landstingsmännen Robert Rosenblad, Johannes Eriksson, Viktor Strandfält, Walter Sjöblom och Carl Karlsson.

ÅLANDS LANDSKAPSNÄMND

KANSLIET

Mariehamn, den 9 december 1931. Till lagutskottet.

N:o 1782.

Med hänvisning till lagutskottets skrivelse av den 21 sistlidne november får landskapsnämnden äran att i frågan om den föreslagna lagen om skyldighet att lösa jaktpass avgiva följande utlåtande:

Det föreliggande förslaget grundar sig på landstingsmännen O. N. Liefvendahls m.fl:s till landstinget ingivna motion av den 20 februari innevarande år. Ärendet har sedermera av landstinget hänskjutits till lagutskottet och till stora utskottet, vilka vardera uti detsamma avgivit betänkande.

Till förebild synes av motionärerna hava lagts landskapsnämndens den 6 november 1923 dagtecknade och till landstinget överlämnade förslag till lag angående skyldighet att lösa jaktpass inom landskapet, om än uti detsamma vidtagits ur principiell synpunkt synnerligen betydelsefulla, enligt landskapsnämndens mening delvis även betänkliga ändringar.

För landskapsnämndens ställningstagande i frågan framstod j a k t v å r d s synpunkten såsom den dominerande; för motionärerna och för stora utskottet har uppenbart önskvärdheten av kontrollen över antalet jaktskyttar i landskapet varit den vägledande, medan de jaktvårdande synpunkterna lämnats nästan helt å sido. Såvitt landskapsnämnden kunnat finna, har lagutskottets strävan gått ut på syftemål, liggande emellan dessa bägge poler.

Vid granskningen av de olika förslagen kommer i det nedanstående landskapsnämnden att särskilt för sig upptaga de i lagförslaget införda paragraferna, då härigenom den bästa jämförelsen torde ernås.

§ 1. Beträffande uppställningen av denna paragraf hava lag- och stora utskottet i ett lagrum sammanfört såväl den allmänna skyldigheten att lösa jaktpass som undantagen från denna. Ur rationell och logisk synpunkt borde emellertid undantagen från regeln sammanföras under en skild gemensam paragraf, eftersom den allmänna skyldigheten att lösa jaktpass utgör det dominanta innehållet av lagen. Denna princip för uppställning av lagar återfinnes i all vårdad lagtext, såsom ju lagutskottet är i tillfälle att övertyga sig om, särskilt i den lagstiftning som ägde rum, innan den nuvarande representationsformen trädde i kraft och som fortfarande tillämpas i rikssvensk lagtext. Emellertid har ju lagutskottet i annat sammanhang tidigare uttalat den mening, att uppställningen av en lag enbart är en smakfråga, varför landskapsnämnden väl knappast kan vänta sig gehör för sin anförda erinran.

Uti paragrafens inledning återfinnas orden "lovgivna marker". Då ingen jakt får bedrivas på andra än dylika, har landskapsnämnden stannat i tveksamhet om vad med dessa ords införande i lagen avses. Om jakt äger rum på i c k e lovgiven mark, kommer det sakförhållande att inträda, att den med jaktpass försedda, som utan lov bedriver jakt på annans mark, jämlikt stadgandet i §§ 6 och 7 kan råka ut för svårare straffpåföljder än den, som under enahanda omständigheter förvägrats jaktpass. Ett dylikt avsteg från principen om allas likhet inför lagen kommer säkerligen att föranleda till lagens förkastande av Presidenten.

Beträffande den areal, som medför jakträtt utan lösande av jaktpass, eller av lagutskottet föreslagna 25 hektar, finner landskapsnämnden fullt sakenlig.

Den av stora utskottet föreslagna jakträtten utan begränsning av arealen anser nämnden fullkomligt meningslös, om något annat med lagen avses än registrering av antalet skyttar i landskapet och är av den mening, att om en sådan bestämmelse skall i lagen ingå, det då vore lika gott om lagförslaget finge helt och hållet förfalla och låta vid nuvarande lagstiftning bero. Ty åtminstone ur jaktvårdssynpunkt har ifrågavarande bestämmelse knappast någon som helst betydelse, utan är tvärtom snarare egnad att helt undanrycka grunden för de strävanden, som

på detta område allt starkare söka sig uttryck. De uti lagutskottets betänkande häremot anförda skälen borde ju verka övertygande på dem, som icke "uti likformighetens intresse" stirrat sig blinda på vad en enkel rättvisa kräver. Ty ett dylikt jämställande (se stora utskottets motivering) i rättigheter på området emellan dem, som å sina lägenheter producera och underhålla det vilda och dem, vilka enbart tära på viltbeståndet, förefaller åtminstone landskapsnämnden att innefatta raka motsatsen mot vad den enklaste rättvisa bjuder. Utom att en dylik ordning måste verka förstörande på jaktvården i sådan mening, att den helt och hållet är egnad att betaga jordägare, som äger för vildnadens uppkomst och trevnad tillräcklig mark, allt intresse för jaktvård, eftersom ju resultatet av hans ansträngningar i dylikt syfte kommer, icke honom eller med honom jämställda grannar, tillgodo, utan i främsta rummet sådana, vilka ej kunna bidraga till villebrådets tillväxt, men kanske just därför äro - såsom erfarenheten utvisar - de ivrigaste jägarna.

Sista momentet i denna paragraf inrymmer enahanda rätt som tillkommer jordägare, åt dem, som äro stadigt bosatta i skärgården eller å m o t s k ä r g å r d e n l i g g a n d e s t r a n d, för så vitt det gäller jakt å sjöfågel eller säl ute på havet.

Stadgandet saknar en närmare definition å vad med uttrycket "emot skärgården liggande strand" avses. Motiveringen innehåller däremot upplysningen, att härmed i c k e avses exempelvis stränderna vid Kvarnbo eller Ämnäs vikarna. Förmodligen hava utskotten härmed åsyftat de stränder, som kanta Lumparen och dess vikar, måhända även stränderna vid Vandö, Orrfjärd, Ivarskärsfjärd, Bergö fjärd m.fl. dylika inlöpande fjärdar, men däremot knappast de vikar, som från norrhavet skjuta in i fasta Åland, såsom Geta Djupviken, Kasviken, Yttre verkviken, Bertbyvik, Långbergsöda vik m.fl. dylika vikar med sin rätt talrika bosättning.

Landskapsnämnden finner detta stadgande, så svävande formulerat som det är, omöjligt kunna tillåtas att i lagen inflyta, då detsamma uppenbart komme att giva upphov till otaliga rättskonflikter. Under förutsättning att landskapsnämnden riktigt i det ovananförda tolkat

motionärernas och utskottens avsikt och sålunda inbyggarna i de norra vikarna avsetts skola befrias från skyldigheten att lösa jaktpass, så måste i konsekvens härmed även befolkningen vid de södra och västra vikarna tillerkännas samma förmån. Eftersom staden Mariehamn har en del av sin bosättning förlagd bl.a. till stranden av Sviby vik, så komme otvivelaktigt åtminstone inbyggarna i de längs västra hamnen liggande gårdarna att komma i åtnjutande av förmånen att ej behöva lösa jaktpass för jakt å sjöfågel. Under förutsättning att även Slemmern och dess ledsund böra betraktas såsom mot skärgården liggande strand, så följde samma rätt för bosättningen vid östra hamnen och endast mitten av staden bleve eventuellt betagen denna förmån. De anförda exemplen visa tydligt på, vilken förvirring på jurisdiktionens område ett dylikt stadgande i lagen komme att medföra, och synes stadgandet därför antingen böra utgå eller också kompletteras med noggranna anvisningar om vad med det ifrågavarande uttrycket rätteligen bör förstås.

Ur den möjlighet, att ett dylikt stadgande överhuvudtaget avsetts böra i lagtexten ingå, följer otvetydigt att varken motionärerna eller vederbörande utskott närmare tänkt sig in i de motiv, som ursprungligen föranledde landskapsnämnden att föreslå skärgårdsbefolkningens försättande i ett förmånligare läge i fråga om jakt på sjöfågel m.m. än den å fasta Åland boende.

Landskapsnämnden utgick ifrån, att landskapets skärgårdsbefolkning till stora delar har att kämpa med svårigheter, varom den på fasta Åland bosatta befolkningen säkerligen ej kan bilda sig annat än mycket svaga begrepp. Under långa perioder kan förstsagda befolkning på grund av menföre eller svåra stormar vara helt och hållet isolerad från landskapets produktions- eller förmedlingscentra och är härunder hänvisad uteslutande till sig själv och egna resurser. Bland annat är svårigheten att förskaffa sig omväxling i den nästan enda och dagliga födan strömming och potatis genom färskt kött synnerligen stor, och måste fördenskull under tillåten jakttid tillgodoses med utbytet av sjöfågeljakten. Denna utgör sålunda i vidsträckta delar av skärgården ett verkligt n ä r i n g s f å n g, oundgängligt för befolkningens utkomst. Då i föreliggande avseende ingen jämförelse kan äga rum mellan

denna befolkningsgrupp och den, som är bosatt å "mot skärgården liggande strand", emedan den senare är i tillfälle att, när den för gott finner, komplettera sina förråd av färsk föda, och fördenskull ej nödsakad till sjöfågelsjakten såsom näringsfång, föreligger enligt landskapsnämndens mening ingen anledning att befria den å strand emot skärgården bosatta befolkningen från skyldigheten att lösa jaktpass.

Uti samma moment föreslå utskotten, att bestämmelsen om befrielse från jaktpass skall utsträckas även till säljakt i h a v e t. Enligt § 6 uti landskapslagen om jakt, vilket lagrum av lätt insedda skäl ej torde kunna i landskapslagstiftningsväg ändras, är jakt å öppna havet tillåten för envar av rikets invånare, oavsett om de äga jaktpass eller ej. Vid sådant förhållande är bestämmelsen opåkallad och osakenlig samt bör förty ur lagen utgå.

I fråga om älgjakt förutsätter frånvaron av varje stadgande om dennas speciella karaktär, att för dylik jakt skall lösas tvenne olika licenser, först och främst för jakt i allmänhet och vidare för tillståndet att bedriva älgjakt. Landskapsnämnden överlåter åt lagutskottet att självt bedöma, huruvida en dylik - i själva verket tredubbel - beskattning kan anses skälig.

§ 2. "Uti detta lagrum föreskrives att ansökan om jaktpass skall åtföljas av bl.a. rekommendation av en statens eller landskapets tjänsteman eller ock på annat sätt förordas. Det är omöjligt för landskapsnämnden att inse vad med uttrycket statens tjänsteman avses. Dess form ger vid handen, att en rekommendation, avgiven av exempelvis en postexpeditör, en telegraftjänsteman, en tullförvaltare eller en befattningshavare vid sjöbevakningen, skall tillmätas vitsord alldeles oavsett att de utgivits uti en angelägenhet, som faller helt på sidan om vederbörandes tjänsteverksamhet. Stadgandet är överraskande på grund av att dess motsvarighet saknas uti finländsk förvaltningsrätt, eftersom härmed avses att intyget, som uppenbart ej kan givas å tjänstens vägnar, likafullt skall tillmätas vitsord. Enligt landskapsnämndens förmenande torde uttrycket "statens eller landskapets tjänsteman" böra utbytas mot länsman, alldenstund av länsman och kommunalnämndsordförande utfärdade bevis på dessas resp. områden äga publica fides; självfallet närmast av orsak, att

dessa befattningshavare på grund av sin tjänsteställning presumeras stå i så nära förhållande till befolkningen att de om densamma äga tillförlitlig kännedom. Benämningen "kronolänsman" är redan från själva styrelsens början utmönstrad ur landskapets lagstiftning - delvis även ur rikets på grund av den ändrade statsformen - och återfinnes exempelvis ej i den förordning om landskapets övertagande av polisvården, som inom en nära framtid kommer att utfärdas."

Det torde böra betraktas såsom mycket anmärkningsvärt att varken motionärerna eller någotdera av utskotten upptagit den bestämmelse uti det första förslaget till jaktpasslag, som stadgar om att jaktpassökande skall samtidigt styrka sin rätt att å visst område utöva jakt. En dylik bestämmelse utgör det tänkbarast kraftiga skydd för jordägarens och jakträttsinnehavarens rätt att icke obehörigen beskattas på ett villebråd, som han å sitt område uppdragit, och det medförde även den synnerligt betydelsefulla förmånen för jordbrukaren, att hans rätt till oförkränkt utnyttjande av sin jaktmark ex officio komme, utan hans eget åtgörande, att bevakas av polismyndigheterna eller för jaktvården anställda tjänstemän, eftersom dessa vid granskning av jaktpasset omedelbart finge klart för sig, huruvida den jagande befinner sig på tillåtet område, samt, om så befinnes ej vara fallet, å tjänstens vägnar äger åtala honom härför. Genom ett dylikt stadgande skulle uppenbart den olovliga jakt, som uti en mycket stor utsträckning bedrives i landskapet av halvvuxna ynglingar och andra jakträtt saknande personer komma att lida ett svårt avbräck. En sådan bestämmelse skulle under inga omständigheter falla sig besvärlig för andra än för just dessa element, ömeckmnöjesjägare härav komme att få vidkännas ett visst omak; vilken omständighet landskapsnämnden emellertid anser böra kunna upptagas med jämnmod. Då emellertid Ålands jordbrukare, vilka ju bilda den övervägande majoriteten i landstinget, ej synas sätta något värde på den gratishjälp, som ett dylikt stadgande skulle medföra ifråga om tryggande av deras rätt att oförkränkta utnyttja sina fastigheter, så behöver landskapsnämnden ej vidare uppehålla sig härvid."

§ 3. Beträffande avgiften för jaktpass synes en påtaglig divergens rå-

da emellan motionärernas och lagutskottets samt stora utskottets uppfattning, i det de förstnämnda föreslagit en avgift om femtio mark, medan stora utskottet förordat en dylik om endast tio mark. Sitt förslag har stora utskottet motiverat med att det huvudsakliga ändamålet med lagförslaget är att underlätta och effektivisera tillsynen över jaktlagens efterlevnad, men "ej att belasta särskilt den fattiga skärgårdsbefolkningen med tunga pålagor". Härvid är att anmärka, att just enligt det av stora utskottet omfattade förslaget samma "fattiga skärgårdsbefolkning" avses skola i huvudsak befrias från jaktpass!

Enligt landskapsnämndens förmenande innebure ett fastlåsande av sagda avgift vid tio mark raka motsatsen mot vad som med lagförslaget i verkligheten torde avsetts - nämligen att skapa förutsättningarna för en verklig jaktvård. Ty en dylik avgift - motsvarande värdet för mindre än en orre, ejder eller hare - och fördelat på 3 år, kan givetvis ej avhålla någon, som överhuvud disponerar ett skjutvapen, från att lösa sig ett jaktpass och vore sålunda egnat att snarast effektivisera det otillåtna kringdrivandet på främmande marker, eftersom fara föreligger för att presterandet av ett dylikt överhetligt bevis kunde medföra en viss psykologisk inverkan å mindre omdömesgilla polismän eller jaktövervakare.

Landskapsnämnden kan sålunda ej annat än helt förena sig om lagutskottets förslag om en jaktpassavgift av femtio mark. Likväl kunde man ju tänka sig en kompromiss därhän, att avgiften för sådana personer, vilka veterligen idka jakt för sin utkomst, bestämdes till exempelvis 35 mark samt för andra till 75 mark eller högre. Att märka är att uti regeringens proposition till ny jaktlag för riket i övrigt den å r l i g a avgiften är bestämd till 30 resp. 50 mark, motsvarande 90 och 150 mark i landskapet.

Motionärerna och de resp. utskotten hava utgått från att alla familjemedlemmar, även om de bilda ett enda hushåll, skola lösa sina jaktpass efter samma grund. Enligt landskapsnämndens förmenande borde, om man ej vill gå så långt att ett gemensamt familjekort utgåves, för det första passet erläggas full avgift men för de övriga endast halv eller lägre dylik.

Av lagförslaget framgår även, att jakträttsinnehavare ej har möjlighet att bjuda tillfälliga gäster på jakt å sitt område. En sådan bestämmelse skulle dock, enligt landskapsnämndens mening, väl försvara sin plats i lagförslaget, så mycket mer som detsamma, i den form det föreligger, ej lämnar (jmf lydels) anvisning om huru utom landskapet bosatt skall styrka sin behörighet att utfå jaktpass.

Såsom ur det förestående torde framgå, kan landskapsnämnden för sin del ej finna annat, än att motionärernas förslag, oavsett de ändringar som av utskotten däri föreslagits, ej är tillräckligt genomtänkt och utarbetat för att såsom landskapslag rimligtvis kunna av landstinget antagas, varför landskapsnämnden nödgas föreslå, att motionen för denna gång måtte förkastas och genom landstingets åtgärd ett mera genomtänkt och vårdat lagförslag uppgöres.

På landskapsnämndens vägnar: